

Briselē, 16.5.2018.
SWD(2018) 196 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums - Eiropas Parlamenta un Padomes Regula,

ar ko groza Regulu (EK) Nr. 767/2008, Regulu (EK) Nr. 810/2009, Regulu (ES) 2017/2226, Regulu (ES) 2016/399, Regulu XX/2018 [Sadarbības regula] un Lēmumu 2004/512/EK un atceļ Padomes Lēmumu 2008/633/TI

{COM(2018) 302 final} - {SEC(2018) 236 final} - {SWD(2018) 195 final}

Kopsavilkuma lapa

Ietekmes novērtējums — Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 767/2008 par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula) un Regulu (EK) Nr. 810/2009, ar kuru izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss)

A. Rīcības nepieciešamība

Pamatojums. Risināmā problēma

Pamatojoties uz 2016. gada VIS novērtējumu un lai reaģētu uz jaunām problēmām vīzu, robežu un drošības jomā, kā arī izveidotu starpsavienojumus ar pašreizējām un nākotnes IT sistēmām, ietekmes novērtējumā aplūkotas četras problemātiskās jomas.

- **Ceļošanas dokumentu trūkums pierādījumu sniegšanai atgriešanas procedūrā** — spēkā esošie ES tiesību akti neparedz risinājumu šādā situācijā, un tas atgriešanas procedūru padara lēnu un sarežģītu, radot dalībvalstīm kavēšanos un izmaksas.
- **Tādu biometrisku datu trūkums, kuri ļautu identificēt nepilngadīgus bērnus**, — saskaņā ar spēkā esošiem ES tiesību aktiem no bērniem, kas ir jaunāki par 12 gadiem, neņem pirkstu nospiedumus, tādējādi ir grūtāk identificēt bērnus, jo īpaši tos, kas pakļauti cilvēku tirdzniecības riskam.
- **Nepietiekama informācija par ilgtermiņa vīzām un uzturēšanās dokumentiem** — informācijas trūkums izraisa problēmas ārējās robežas pārvaldībā un padara Šengenas zonu neaizsargātāku pret drošības riskiem.
- **Nepietiekamas pārbaudes attiecībā uz migrācijas un drošības riskiem vīzu pieteikumu apstrādē** — nevienlīdzīgas pārbaudes dažādās dalībvalstīs, pašreizējo IT sistēmu (tostarp nākotnē sadarbspējīgo) neizmantošana šim mērķim.

Paredzamie šīs iniciatīvas mērķi

Vispārējie mērķi

- Uzlabot kopējās vīzu politikas īstenošanu
- Atvieglot pārbaudes uz ES ārējās robežas un brīvu kustību ES valstu iekšienē bezrobežu Šengenas zonā
- Pastiprināt drošību ES un uz tās robežām;
- Uzlabot robežu pārvaldību starp Šengenas zonas dalībvalstīm un valstīm, kas tajā neietilpst.

Konkrētie mērķi

- Uzlabot trešo valstu valstspiederīgo identifikāciju un atgriešanos
- Padarīt VIS efektīvāku, lai atvieglotu atgriešanās procedūras
- Atvieglot cīņu pret viltojumiem
- Atvieglot pārbaudes ārējās robežas šķērsošanas vietās, kā arī dalībvalstu teritorijā
- Pastiprināt rīcību cīņā pret bērnu tiesību pārkāpumiem
- Atvieglot dalībvalstu savstarpējo informācijas apmaiņu par trešo valstu valstspiederīgajiem
- Dot ieguldījumu cīņā pret smagiem noziegumiem, tostarp terorismu
- Apkopot statistiku, lai palīdzētu izstrādāt politiku, pamatojoties uz gūtajām atziņām

ES mēroga rīcības pievienotā vērtība

ES mēroga IT datubāzes robežu un drošības jomā ir izveidotas, lai palīdzētu valstu iestādēm sadarboties un koplietot nozares informāciju.

Šajās sistēmās identificēto informācijas trūkumu novēršana ļaus iestādēm (ātrāk un lētāk) identificēt trešo valstu valstspiederīgos un veikt padziļinātu riska izvērtējumu, kā arī pārbaudīt šo personu dokumentu statusu un autentiskumu.

B. Risinājumi

Apsvērtie leģislatīvie un neleģislatīvie politikas risinājumi. Vēlamais risinājums (pasvītrots)

Iekļaut digitālu ceļošanas dokumenta kopiju VIS — 1) centralizētā datubāzē vai 2) decentralizētā (katrā dalībvalstī atsevišķi)

- A. apakšrisinājums. Glabāt tikai biogrāfisko datu lapu
- B. apakšrisinājums. Glabāt visas pieteikuma iesniedzēja ceļošanas dokumenta izmantotās lapas

Samazināt vecumu, no kura bērniem ņem pirkstu nospiedumus

- Samazināt līdz sešiem gadiem vecumu, no kura bērniem ņem pirkstu nospiedumus
- Samazināt līdz nullei vecumu, no kura ņem pirkstu nospiedumus (t. i., ņemt pirkstu nospiedumus jebkurā vecumā no dzimšanas)

Iekļaut VIS ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās dokumentu datus

- nelegislatīvi pasākumi:

- uzlabot divpusējās informācijas koplietošanu katrā gadījumā atsevišķi;
- uzlabot tādas informācijas ievadīšanu Šengenas informācijas sistēmā, kura saistīta ar brīdinājumiem par atceltiem ilgtermiņa un uzturēšanās dokumentiem, un šādas informācijas izmantošanu;
- veicināt, ka dokumentos, kuri satur mikroskānu, tiek izmantoti aizsardzības elementi: pasīva autentifikācija un paplašināta piekļuves kontrole

- leģislatīvi pasākumi:

- vēl vairāk harmonizēt ilgtermiņa un uzturēšanās dokumentus un padarīt tos drošākus;
- izveidot starpsavienojumu starp valstu datubāzēm, kas ļautu visām dalībvalstīm veikt meklējumus citās valstīs
- Iekļaut VIS — a) bez datiem par noraidītajiem pieteikumiem / b) ar datiem par noraidītajiem pieteikumiem

Automatizētas migrācijas un drošības pārbaudes

- Sistemātiskas un automatizētas pārbaudes, izmantojot pieejamās datubāzes
- Automatizēta informācijas salīdzināšana un pārbaudes noteikumi

Atbalsts konkrētajiem risinājumiem

Plašs ieinteresēto personu loks ir paudis atbalstu pārskatītās VIS mērķiem (*eu-LISA* (ES aģentūra, kas pārvalda ar drošību saistītās IT sistēmas), ES robežu aģentūra *Frontex* un ES valstu valdības, kas arī sniedza informāciju atbalsta pētījumiem).

Dažas ieinteresētās personas (EDAU, FRA) pievērta uzmanību nepieciešamībai aizsargāt pamattiesības, konsekventi uzsverot, ka ir vajadzīgi stingri un skaidri datu aizsardzības pasākumi, kā arī jāņem vērā bērna intereses.

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Ieguvumi, ko sniedz vēlamais risinājums (ja tāda nav, galveno risinājumu sniegtie ieguvumi)

Ierosinātie pasākumi nodrošinās uzticamu mehānismu, kā sistemātiski sniegt pierādījumus par ikvienas tādas personas valstspiederību, kura uzturas ilgāk, nekā noteikts trešās valsts valstspiederīgā vīzā. Tiem būtu jāatvieglo atgriešanas lēmumu izpilde, tā saskaņā ar aplēsēm **ietaupot EUR 6,7–32,1 miljonus**.

Arī samazināta kavēšanās atgriešanas procedūrās palīdzēs samazināt ar pirmsizraidīšanas aizturēšanas centriem, uzturu utt. saistītās izmaksas par **EUR 46,3–92,6 miljoniem**.

Paredzams, ka saistīto administratīvo izmaksu ietaupījums varētu veidot **EUR 3,9–15,5 miljonus**.

Bērnu pirkstu nospiedumu iekļaušana VIS ļaus iestādēm pārbaudīt to identitāti un tādējādi arī jebkuru iespējamo radniecību starp bērniem un pieaugušajiem, kas uzdodas par to vecākiem vai aizbildņiem. Tas palīdzēs bērnus, kas Šengenas zonā atrasti bez pavadloņa, atkalapvienot ar vecākiem, ģimeni vai aprūpētājiem un veicinās Dublinas regulas (noteikumu par to, kura ES dalībvalsts ir atbildīga par atsevišķa patvēruma pieteikuma apstrādi) piemērošanu.

Robežu pārvaldības un tiesībaizsardzības iestādēm būs piekļuve datiem par ilgtermiņa vīzām un uzturēšanās dokumentiem, kas ļaus ātri pārbaudīt to statusu un autentiskumu.

<p>Vieglākas un ātrākas robežpārbaudes būs ērtas arī dokumentu turētājiem.</p> <p>Konsulātiem un migrācijas iestādēm vislielāko labumu sniegs iespēja veikt automatiskas pārbaudes citās datubāzēs, tādējādi pilnīgi izmantojot visas sistēmas sadarbību.</p>
<p>Vēlamā risinājuma izmaksas (ja tāda nav, galveno risinājumu izmaksas)</p> <p>Tūlītējās ekonomiskās izmaksas radīs vienīgi ieguldījumi mainīto procedūru izveidē un saistībā ar juridisko aktu grozīšanu.</p> <p>Galvenās vienreizējās izmaksas būs jāsedz no ES budžeta, kā arī valstu iestādēm, kas ekspluatē sistēmas. Tās tiek lēstas EUR 21,4–21,5 miljonu apmērā.</p> <p>Pastāvīgās administratīvās izmaksas, ko radīs palielinātais darba apjoms uz katru pieteikumu, galvenokārt segs ES dalībvalstu konsulāti un ārējie pakalpojumu sniedzēji.</p> <p>Tomēr kvantitatīvā analīze katrai politikas jomai tika veikta atsevišķi. Tādēļ aplēstajās izmaksās nav ņemti vērā būtiskie ilgtermiņa izmaksu samazināšanas aspekti, kurus dos vēlamie politikas risinājumi, piemēram, apjomradīti ietaupījumi un iespējamā ieguldījumu pārklāšanās.</p>
<p>Ietekme uz uzņēmumiem, MVU un mikrouzņēmumiem</p> <p>Nav gaidāms, ka ierosinātie politikas pasākumi varētu tieši ietekmēt mazos un vidējos uzņēmumus.</p> <p>Tas, ka robežpārbaudes notiks ātrāk, radīs ērtības ceļotājiem un godprātīgiem ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju turētājiem no trešajām valstīm.</p>
<p>Nozīmīga ietekme uz valstu budžetu un valsts pārvaldes iestādēm.</p> <p>Izmaksas, ko rada ar dokumentu skenēšanu un bērnu pirkstu nospiedumu ņemšanu saistītais papildu administratīvais darbs, atsvērs būtiski ietaupījumi.</p> <p>Gaidāms, ka dalībvalstis gūs ievērojamu labumu, jo</p> <ul style="list-style-type: none"> • būs mazāk migrācijas un atgriešanas iestāžu palīdzības pieprasījumu attiecībā uz pavaddokumenti • samazināsies ceļošanas dokumentu kopiju pieprasījumu skaits • tiks atvieglota atgriešanas procedūra migrantiem, kuri ar trešās valsts valstspiederīgā vīzu pārsnieguši atļauto uzturēšanās ilgumu
<p>Cita nozīmīga ietekme</p> <p>Sabiedrībai kopumā sniegs labumu paaugstinātā drošība, kuru radīs efektīvāka ārējo robežu aizsardzība, bērnu aizsardzība un vieglākas neatbilstīgu migrantu atgriešanas procedūras.</p> <p>Novēršot pašreizējo informācijas trūkumu attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem izdotajiem dokumentiem, tiks pilnveidota arī robežu pārvaldības informācijas sistēma. Sistēma ir izstrādāta un tiek īstenota, pilnīgi ievērojot visus attiecīgos tiesību aktus, piemēram, Vispārīgo datu aizsardzības regulu, un principus “integrēta datu aizsardzība” un “datu aizsardzība pēc noklusējuma”, un ir cieši saistīta ar virkni aizsardzības pasākumu.</p>
<p>D. Turpmākā rīcība</p>
<p>Politikas pārskatīšanas termiņš</p> <p>Četrus gadus pēc pārskatītās VIS regulas piemērošanas sākuma Komisija iesniegs ziņojumu Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei.</p>